

Uvažavajući ovogodišnju temu Međunarodnog dana obitelji kao i djelokrug rada, Središnji državni ured za demografiju i mlade, u petak, 14. svibnja 2021. godine **organizirao je online Webinar, sa temom: „Utjecaj novih tehnologija u uvjetima COVID pandemije na obitelj i mlade“**. O ovoj aktualnoj temi raspravljao je dr. sc. Boris Jokić (Institut za društvena istraživanja), izv. prof. dr. sc. Ivan Čipin (Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), prof. dr. sc. Marina Ajduković (Studijski Centar Socijalnog Rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) i Josip Perkušić, mladi delegat pri UN-u, a predstavljena je i nova usluga Središnjeg državnog ureda e-Dječja kartica, kao primjer dobre prakse u korištenju digitalnih tehnologija za pružanje podrške roditeljstvu i obiteljima.

Rasprava sudionika otvorila je niz pitanja iz kojih već sada možemo izvući brojne zaključke, a budućnost će nam zasigurno donijeti i nove izazove u ovom području. Pandemija COVID ostavila je utjecaj na sve nas odrasle, svima nama nedostaju socijalni kontakti i normalan život, a ponajviše djeci koja osjećaju i povećani stres svojih roditelja i odraslih osoba. Nastale promjene značajno su utjecale na naše živote, radimo od kuće, brojne aktivnosti na otvorenom zamijenili smo digitalnim sadržajima, naši domovi postali su „radni prostori“ i „učionice“, većinom smo s bližnjima komunicirali telefonom i drugim dostupnim digitalnim aplikacijama.

Tijekom pandemije bolesti COVID većina roditelja morala se više uključiti u brigu za vlastitu djecu i njihovo obrazovanje, a zbog privremenog zatvaranja škola odnosno online nastave roditelji, a posebice zaposlene žene, povećale su svoje napore u brigu o djeci uz obavljanje svakodnevnih kućanskih poslova. To je također moglo značajno utjecati na pogoršanje ravnoteže između privatnog i poslovnog života, uključujući niz poteškoća u posvećivanju poslu zbog obiteljskih obveza te s druge strane osjećaj da ne mogu posvetiti potrebno vrijeme obiteljima i djeci. Roditelji su se više angažirali u nastavi putem interneta što je predstavljalo dodatan pritisak. Fleksibilni radni uvjeti, a posebice rad od kuće, mogu olakšati ravnotežu između poslovnog i privatnog života samo ako su popraćeni odgovarajućim mjerama, politikama i organizacijskim praksama usmjerenima na obitelj i podršku obitelji. U ovome dijelu, naglašena je i obveza prema Direktivi o ravnoteži između poslovnog i privatnog života, koja iziskuje normativne intervencije u području roditeljskih potpora te radnih odnosa.

Stoga novonastala situacija nudi priliku za osmišljavanje i provedbu odgovarajućih rješenja kojima se olakšava usklađivanje poslovnog, obiteljskog i privatnog života.

U navedenom cilju, Središnji državni ured za demografiju i mlade odabrao je poslodavce u sklopu dodjelu priznanja „*Poslodavac prijatelj obitelji*“ u 2020. godini u četiri kategorije - mikro, mala, srednja i velika trgovačka društva, koji u svom poslovanju nude najkvalitetnija rješenja u postizanju prijateljskog ozračja prema zaposlenicama/ima i njihovim obiteljima, a u svrhu promicanja obiteljskih vrijednosti i unaprjeđenja uvjeta obiteljskog života te senzibiliziranja kako poslodavaca, tako i šire javnosti o važnosti istih, a posebno u uvjetima pandemije COVID-19.

Demografski proces koji zahvaćaju Hrvatsku su ukupna, prirodna i emigracijska depopulacija i demografsko starenje. Iako su ovi procesi prisutni već pola stoljeća u Hrvatskoj, u zadnjem desetljeću Hrvatskoj se demografska slika „izuzetno pogoršala“. Trendovi sve nižeg nataliteta i sve većeg iseljavanja stanovništva su pokazali važnost institucije kojoj će primat biti demografija. Središnji državni ured za demografiju i mlade provodi pojedine mjere s ciljem poboljšanja demografskih kretanja, kao što su nastavak ulaganja u infrastrukturu i unaprjeđenje usluga u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja s ciljem smanjenja regionalnih nejednakosti (Program potpore općinama za održavanje i razvoj predškolske djelatnosti).

Isto tako, nastala situacija pokazala je koliko je važno raditi na osnaživanju roditelja. Prepoznajući ove potrebe, ove je godine Središnji državni ured za demografiju i mlade objavio Poziv za prijavu projekata udruga usmjerenih podršci roditeljstvu u okviru kojeg će se financirati projekti usmjereni na: aktivnu podršku roditeljima u cilju emocionalnog osnaživanja obitelji, uspješnog suočavanja sa stresom uzrokovanim nepredviđenim teškim događajem (elementarnom nepogodom-potresom i/ili pandemijom) te lakšem i bržem uključivanju u svakodnevni život; aktivnu podršku zaposlenim roditeljima u lokalnoj zajednici te poticanju očeva na veću uključenost u obiteljskom životu i aktivniju roditeljsku ulogu.

S obzirom na sve češće korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije, u novonastalim uvjetima pandemije COVID došlo je i do promjena u nastavnom procesu uvođenjem određenih oblika online učenja na daljinu. Formalno obrazovanje učenika osnovnih i srednjih škola se zbog zatvaranja škola uzrokovane pandemijom velikim dijelom odvijalo u online okruženju što je predstavljalo veliki test za obrazovni sustav u Republici Hrvatskoj i zahtijevalo prilagodbu učenika i studenata koji su morali prihvatiti nove načine učenja. Osim što su iskusili promjene u obrazovnom procesu, promjene su se odrazile i u svakodnevnom životu učenika. Nove informacijske i komunikacijske tehnologije nude nove mogućnosti online učenja na daljinu, a uslijed brojnih društvenih, ekonomskih i tehničkih promjena kao i dostupnosti raznovrsnih informacija na webu vjerujemo da će i obrazovni sustav u budućnosti trebati odgovoriti na ove promjene i izazove. Također je važno u daljnjim aktivnostima uključiti mlade u iznalaženje kvalitetnih rješenja kako bi se što bolje uskladile nove digitalne tehnologije sa potrebama života i školovanja mladih.

Upravo je jedan od primjera dobre prakse E-dječja kartica koja predstavlja novu uslugu Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade. Ovim projektom osiguravaju se pogodnosti za svako dijete, a većim brojem djece u obitelji postotak popusta i pogodnosti na proizvode i usluge raste. E-Dječja kartica u prvoj fazi dostupna je kao besplatna mobilna aplikacija „Mudrica“ putem koje će roditelji ostvarivati razne popuste, a ista je povezana sa sustavom e-Građani čime se osigurava točnost i sigurnost podataka te pridonosi današnjoj digitalizaciji. Niz pogodnosti i usluga koje su obiteljima s djecom kroz dječju karticu omogućene, osim što će utjecati na poboljšanje obiteljskog standarda, također će u svakodnevnom užurbanom načinu života, pridonijeti kvalitetnijem raspolaganju obiteljskim vremenom.

Da bismo sa sigurnošću i sa znanstvenog aspekta mogli reći koje su sve posljedice novonastale situacije i koje mjere trebamo poduzeti, važno je poticati provedbu odgovarajućih istraživanja i osvješćivanja utjecaja novih tehnologija na djecu i obitelji s naglaskom na primjere dobre prakse u korištenju digitalnih tehnologija. U ovim nastojanjima bit će potreban zajednički napor obrazovnih institucija, znanstvenika, stručnjaka u različitim područjima, mladih, te relevantnih državnih i drugih institucija.